

VN-expert kritiseert 'Schoner India' campagne die leidt tot verergeren handmatig poepruimen

De VN-expert inzake water en sanitaire voorzieningen, Léo Heller, heeft verklaard dat het niet lukt om de praktijk van het handmatig poepruimen in India te stoppen en dat zelfs meer niet-doorspoelende toiletten worden gebouwd. Dit draagt bij aan een toename van de discriminerende praktijk, waarbij de laagste kasten worden verplicht om niet-doorspoelende toiletten met de hand schoon te maken. De uitspraak is onderdeel van de officiële verklaring van de heer Heller over zijn missie naar India in november 2017.

In zijn verklaring legt de Speciale VN-Rapporteur uit dat hij, hoewel hij de visie van de *Clean India Mission*⁽¹⁾ toejuicht om een einde te maken aan openbare ontlasting toejuicht, geconstateerd heeft dat deze doelstelling niet wordt uitgevoerd op basis van een mensenrechten aanpak en een nadelige uitwerking heeft.

Als voorbeeld noemt hij berichten over de wijdverbreide voortbestaan van de praktijk van handmatig poepruimen⁽²⁾. Dit is een schending van talloze rechten en van de waardigheid van degenen die gedwongen zijn om dit 'werk' te doen. De VN heeft bij vele gelegenheden grote bezorgdheid geuit over het feit dat de praktijk van handmatig poepruimen nog steeds bestaat, ondanks het feit dat het verboden is.

"Handmatig poepruimen is geen loopbaan die vrijwillig door arbeiders wordt gekozen, maar is daarentegen een fundamenteel ongezond, onsmakelijk en onwaardig werk dat deze mensen wordt opgedrongen vanwege het stigma dat aan hun kaste is verbonden. De aard van het werk zelf versterkt vervolgens dat stigma", zei voormalig Hoge VN-Commissaris voor de mensenrechten, Navi Pillay, na een bezoek aan India.

Tijdens zijn bezoek aan India nam de heer Heller deel aan een gemeenschapsraadpleging, georganiseerd door IDSN-lid *Jan Sahas*. Tijdens die raadpleging hoorde hij veel gevallen van 'werkers' die waren gestorven tijdens het uitvoeren van hun 'plichten'. Daartegen waren geen juridische stappen waren ondernomen en er was geen hulp of schadevergoeding geboden. Hij vernam ook dat werknemers die zich bezighouden met het schoonmaken van rioolpijpen, septische tanks en rioolputten, in het geheel niet zijn voorzien van veiligheidsuitrusting, ondanks de wettelijke verplichting daartoe en het feit dat deze schoonmakers grotendeels

onbeschermd zijn. *Jan Sahas* liet de deskundige ook weten dat geen enkele arbeidswetgeving van toepassing is die zorgt voor hun bescherming en elementaire sociale zekerheid.

De nadruk op het bouwen van toiletten mag niet "bijdragen aan het schenden van de grondrechten van anderen, zoals mensen die zich bezighouden met handmatig poepruimen, of etnische minderheden en mensen die in afgelegen plattelandsgebieden wonen", zei de heer Heller in zijn verklaring.

Volgens *Reuters* ontkent de Indiase regering dat handmatig poepruimen nog steeds een wijdverbreid probleem is in India. Dit probleem wordt niet beteugeld door de *Clean India Mission* die in 2014 door de regering in gang werd gezet, maar mogelijk zelfs verergerd.

"Dit is niet de eerste keer dat de regering uitspraken van VN-experts over de noodzaak om kastendiscriminatie als oorzaak van vele mensenrechtenschendingen in het land aan te pakken, heeft verworpen. Het is zeer teleurstellend dat de regering ervoor kiest om eerder de bezorgdheid af te wijzen dan het hoofd te bieden," zei Meena Varma, bestuursvoorzitter van het IDSN.

De rapporteur zal een volledig rapport over zijn missie naar India uitbrengen tijdens de 39e zitting van de VN-Mensenrechtenraad in september 2018.

Meer informatie:

Volledige verklaring Mr. Heller: *End of Mission Statement by the Special Rapporteur on the human rights to safe drinking water and sanitation Mr. Léo Heller* (10 nov 2017):

<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=22375&LangID=E>

India rejects U.N. official's criticism of sanitation drive (Reuters, 13 nov 2017):

<https://www.reuters.com/article/us-india-rights-sanitation/india-rejects-u-n-officials-criticism-of-sanitation-drive-idUSKBN1DD063>

Noten:

- (1) *Swachh Bharat Abhiyan*: Indiase campagne om de straten en infrastructuur in de steden en op het platteland schoon te maken, waaronder ook het uitbannen van openbare ontlasting door de constructie van toiletten op gezins- en gemeenschapsniveau; zie ook https://en.wikipedia.org/wiki/Swachh_Bharat_Abhiyan
- (2) Zie voor meer informatie over handmatig poepruimen: <http://idsn.org/key-issues/manual-scavenging/>

[vertaling: Landelijke India Werkgroep; origineel artikel: <http://idsn.org/un-expert-criticizes-indias-sanitation-drive-exacerbating-manual-scavenging/>]